

СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Светослав Овчаров

НАТФИЗ „КР. САРАФОВ”

професионално направление 8.4, театрално и филмово изкуство

за представените хабилитационни материали от д-р Александър Нишков в конкурс за академичната длъжност „доцент”, обявен от НАТФИЗ „Кр. Сарафов”

Като хабилитационни материали д-р Нишков е предоставил теоретичен труд „Sic et Non“ с подзаглавие „преакадемичната образователна методика във фотографската школа към НАТФИЗ „Кр. Сарафов” и монография „Беседи за фотографията“(354 стр.)

Като обем и представителност представените материали отговарят на изискванията на ЗРАСРБ за хабилитационен труд.

Преди да оценя представените теоретични трудове, ми се иска да спомена впечатлението си от практическите занимания на д-р Нишков със студентите. Няколко неща ме впечатляват: първото - това е търпението, второто е систематичността в подхода, третото е безкомпромисната възискателност. Виждал съм го в продължение на часове да се опитва да обясни на студенти, които нямат отношение към изображението, основните правила на композицията и светлината и – о, чудо! – в края на тия часове те да проумеят разликата между сянка и светлосянка. Очевидно говоренето на разбираем език и неистовата настойчивост дават плодове. В резултат на неговата систематичност студентите осъзнават поредността на стъпалата, по които се изкачват и дори започват да изискват да им се поставят следващи задачи, стремят се към тях, разбужда се любопитството им към „стълбата на познанието и моженето“. Възискателността при него е винаги съпроводена с анализ на постигнатото и пропуснатото. Студентите, често обидчиви и мнителни, когато им се посочват кривиците, при него винаги приемат оценките, разбират ги. Нишков е скъп на похвали, но когато някой студент е отличен, той вътрешно светва – разбрал е, защо е получил висока оценка.

Представените от д-р Нишков като хабилитационни материали теоретични разработки носят в себе си същите отличителни черти: едната представлява систематизиране на опита му в преподаването в школата по фотография на Академията, а другата е систематизиране на основни понятия, техники и умения във фотографията. Акцентирам върху систематизацията, защото при хората на изкуството това не е често срещано качество. „Sic et Non“ предлага цялостна програма за обучение в школата по фотография, като внимателно преценява положителните и отрицателните страни на всяка стъпка в тази програма. Текстът снове между теоретични постановки и съвсем конкретни програми за обучение, разграфени по дисциплини и часове. С интерес проследих разсъжденията на автора върху „трите кита“, които той поставя в основата на педагогическата си практика: „Фотографично“, „Фотографиране“ и „Фотографирано“. Признавам, че в началото тези формулировки ме смутиха, но авторът беше така упорит в своето изложение, че разбрах нюансите и ако щете игрословиците, които съдържат определения. (В монографията си той подробно се занимава с този проблем.)

Този текст на д-р Нишков очевидно е резултат на търпеливо изследване на проблемите, които съпътстват школата по фотография, на съпреживяване на тези проблеми. Самият той признава в заключението му, че трудът „може да има и пробойни“, но трябва да служи като провокация за развитие на школите.

Монографията на д-р Нишков е скромно озаглавена „Беседи по фотография“, но по същността си значително надхвърля това определение. В нея има и сложни общоестетически разсъждения, и прости обяснения на физиологическата страна на виждането. Има история на фотографията и на българската фотография в частност, анализ на творчеството на множество автори, голямо количество илюстрации, които имат и естетическа, и образователна цел. В следващата си част „беседите“ продължават с аналитично и стройно изложение на понятия като композиция, баланс, осветление, цвят, движение, ракурс, среда, оптика и фототехника и пр. Неговите „беседи“ се превръщат в сериозен изследователски и систематизаторски трактат върху фотографията. Естетиката, историческият контекст и технологията заемат подобаващото си място в цялото, в изкуството на фотографията. Като сериозно достойнство на труда виждам и голямото количество примери, които авторът дава със собствените си фотографски работи, като разкрива секрети от творческия си подход. От примерите в монографията разбрах, че много от фотографиите, които познавам от ежедневната ми среща с

тях в списания, билбордове или изложби са всъщност дело на д-р Нишков. Обемът на творчеството му е значителен, а качествата на фотографиите – недвусмислени. Това със сигурност тежи на везните при оценяването на приносния характер на работите на д-р Нишков, които той предлага като хабилитационни материали. В кръга на шегата не мога да не си припомня фотографията, с която той е избрал да завърши главата за творчеството на доайена на френската фотография Феликс Надар – авторът на гроба на Надар в Париж. В кръга на сериозното – посвещението на „беседите“, което д-р Нишков е направил – на проф. Румен Георгиев, основателят на специалността фотография в Академията е човешки жест, който ме изпълва с уважение. Има бъдеще в тази специалност, ако хора като д-р Нишков продължават делото...

В заключение искам да кажа, че предоставените хабилитационни материали ми дават основания да подкрепя кандидатурата на д-р Александър Нишков в конкурса за доцент.

Гласувам с „Да“.

София 15 април 2019 г.

проф., д-р Светослав Овчаров